

SZÜLŐK ÉS TANÍTÓK NÉZETEI A MATEMATIKÁRÓL MINT ISKOLAI TANTÁRGYRÓL

Csíkos Csaba
ELTE TÓK

Kulcsszavak: szülői nézetek; pedagóguskutatás; matematikai nevelés

Kutatásunkban két olyan populáció matematika tantárgyra vonatkozó nézeteit vizsgáltuk, amely csoportoknak igen jelentős hatása lehet a tanulók matematikai teljesítményére. Rätty, Kasanen és Kärkkäinen (2006) kutatása kimutatta, hogy a 3. osztályos finn gyerekek szülei két tantárgyat, az anyanyelvet és a matematikát tekintik sajátos helyzetűnek a tantárgyak rendszerében. A pedagógusok nézeteinek vizsgálata gazdagabb előzményekre épül, melyek a filozófiai, értékszempléletű kutatásoktól (pl. FitzSimons, Bishop, Seah és Clarkson, 2001) a nagymintás kérdőívvalidálásig terjednek (pl. Platas MDBS kérdőíve). Kutatásunk két fő hipotézise szerint a szülők és a pedagógusok nézeteiben egyaránt kitüntetett szerepe van a matematikának, valamint a matematikát az életben boldogulás különböző aspektusaiból is fontosnak tartják, elsősorban a munkához jutás és a magas fizetés szempontjából. Feltételeztük, hogy a kérdőívet kitöltő két nyelvi csoport nézeteiben nem lesznek markáns különbségek. Általános iskolai tanítók (N=74) és szülők (N=955) töltötték ki ugyanazt a kérdőívet. A mintavétel a soknemzetiségű Vajdaságban zajlott, ahol a résztvevők választhattak, hogy a kérdőív magyar vagy szerb nyelvű változatát töltik ki. A kérdőív hat részéből négyben ötfokú Likert-skálát használtunk, míg kettőben az időbeli gyakoriságra vonatkozó ötfokú rangskálát. A hat rész témái: általános nézetek a tanulásról; tanulási célok fontossága; tantárgyak fontossága; a tantárgyokról való beszélgetés gyakorisága (jegyek és tantárgyi tartalmak szempontjából); a matematika szerepe a jövőbeni boldogulásban. Az első hipotézist több vonatkozásban megerősítették az eredmények. A szülői és a pedagógusi mintán is a második legmagasabb átlagot kapta a tantárgy fontossága (4,87 és 4,96), míg a tantárgyi jegyekről beszélgetés gyakoriságában szintén ez a két tantárgy kapott 5-ös medián értéket, ami a napi szintű gyakoriságot jelenti. A tantárgyi tartalmakról már kevésbé gyakran kérdezik a szülők a gyerekeket (4-es medián értéket kaptunk, ami a hetente többszöri érdeklődésnek felel meg). Második hipotézisünk részben igazolódott. A szülők a munkához jutás (átlag=4,23) mellett a sikeres problémamegoldásban (4,10), a tanítók elsősorban a sikeres problémamegoldásban (4,39) és másodsorban a kreatív ötletekben (3,84) látták a matematika jövőbeni szerepét. A két nyelvi csoport között néhány esetben szignifikáns különbség: a kreativitás és a munkához jutás szempontját jobban kiemelték a magyar válaszadók, míg a matematikának a sikeres problémamegoldásban betölthető szerepét inkább a szerb válaszadók hangsúlyozták. A kutatás eredményeinek hasznosíthatósága a nézetek megismerésén és tudatosításán keresztül a tanulói matematikai teljesítmény és a matematika iránti pozitív attitűd növelésében remélhető.

A kutatást az MTA Tantárgypedagógiai Kutatási Programja támogatta (MTA-ELTE Korszerű Komplex Matematikaoktatás Kutatócsoport).